

Kroz našu zemlju

FESTIVAL POLJOPRIVREDNIH FILMOVA U NOVOM SADU

Već se odavna osjećala potreba, da se filmovi više koriste za prosvjećivanje sela. U tu svrhu Savez poljoprivrednih komora FNRJ poduzeo je prošle godine inicijativu, te je djelovao s jedne strane da se nabave ili poprave kinoprojektori za usku vrpce i na taj način više prikazuje film na selu, a s druge strane da se pristupi široj izradi domaćih poljoprivrednih filmova.

U takvom nastojanju održan je u Novom Sadu, od 26. III. do 1. IV. o. g. festival poljoprivrednih filmova, na kome je prikazano oko 50 domaćih i oko 30 stranih poljoprivrednih filmova.

Prvih dana bilo je dosta kritike na priređivače, s obzirom na manjkavu organizaciju (hladna i slabo akustična dvorana, nedovoljna ili nikakva objašnjenja uz strane filmove, miješanje filmova uske i široke vrpce i t. d.). No, što je festival dalje odmicao, to se sve jasnije uočavao njegov značaj i sve se više diskutiralo o sadržajnosti pojedinih filmova, o njihovoj međusobnoj usporedbi, te o prijedlozima za daljnji rad na proizvodnji naših filmova.

Poznato je, da je naša poljoprivreda zaostala i da trebamo izvršiti velike napore na unapređenju poljoprivrede, radi otklanjanja nerazmjernosti s drugim privrednim granama, a osobito s industrijom. Poljoprivreda, kao i svaka grana proizvodnje ovisna je prvenstveno o čovjeku-proizvođaču, o njegovoj prosvjećenosti i znanju. Nadalje, poljoprivreda je veoma složena, pa je naučiti modernu proizvodnju teže, nego li svladati druge zanate. Zbog toga je učenje poljoprivrednika za mašan zadatak, pogotovo kad se uzmu u obzir uvjeti života na selu.

U pogledu izvršenja ovog zadatka na selu, film ima niz prednosti prema drugim oblicima propagande; on jače djeluje nego predavanje usmenom riječju, film može u krat-

ko vrijeme prikazati čitav proces uzgoja neke kulture, primjene neke mjere i t. d., dok je na pr. demonstrativnim pokusom potrebna čitava vegetacija kroz godinu dana, a kod višegodišnjih kultura, kao voćaka, loze i t. d., i više godina. Ako, prema tome, film zauzima svoje mjesto uz druge oblike rada na unapređenju poljoprivrede kod nas, tada će dati vidan doprinos, i to ne samo stručno poljoprivredno, nego i prosvjetnim i umjetničkim dijelom.

*

Naši domaći poljoprivredni filmovi pokazuju stalan napredak. Od početnih filmova pred 7—8 godina, koji su ponegdje šturi, neujednačeni i naivni, dolazimo stalnim razvojem do odličnih filmova, kao što su:

Moja njiva,
Singamoza,
Erozija zemljišta,
U sjenci magije,
Još jedno selo,
Uzgoj štajerske kokoši,
Ribe,
Veterinarska služba, i t. d.

Te je filmove komisija posebno istakla za pohvalu. Ti se filmovi ističu time, što su: 1. stručno vrlo dobri, 2. obrađen je jedan problem, 3. idejno-politički postavljaju pravilno naš razvoj na selu i 4. zastupljena je umjetnička strana.

Stranih poljoprivrednih filmova prikazano je priličan broj na festivalu, ali oni nisu ostavili nikakav poseban utisak. Ti su filmovi rađeni samo s jednim ciljem — propagandom bilo za proizvode neke firme, bilo propagande za tu zemlju. Uvjeti poljoprivredne proizvodnje u stranim zemljama su sasvim različiti od naših, pa ti filmovi niti s obzirom na svoj stručni poljoprivredni dio ne dolaze u obzir za prikazivanje na našem selu. Oni se mogu prikazivati samo stručnjacima, koji će kritičnim gledanjem na njih upoznavati strana dostignuća i tako dobiti poticaj za svoj stvaralački rad kod nas.

Ipak se od stranih filmova isticao jedan, i to s umjetničke strane. To je japanski film »Moderan uzgoj riže«, koji je dovršen pred 2—3 mjeseca. Režirao ga je jedan od najboljih japanskih režisera, čime pokazuje važnost koja se pridaje poljoprivrednim filmovima. Film je u koloru. Snimci su izvanredni. Odlično prikazuje japansko selo.

Od stranih filmova interesantniji je još sa stručne strane njemački film o sušenju sijena, jer stručno prikazuje sušenje sijena na razne načine, a taj je problem posebno važan u zapadnim vlažnim krajevima naše zemlje, gdje propada velika količina sijena uslijed kišovitog vremena u vrijeme košnje.

*

Na festivalu došlo je do boljeg upoznavanja između poljoprivrednih stručnjaka i filmskih radnika, te združnih radnika, što je osobito korisno za daljnji rad na izradi poljoprivrednih filmova. Poljoprivredni filmovi ne mogu zadovoljiti sa sviju strana, ako su jednostavno rađeni. Tako na pr. neki film koga izradi poljoprivredni stručnjak može biti odličan sa stručne strane, ali će biti neprikladan za prikazivanje, radi opširnosti stručnih detalja, često seljaku nerazumljivih, te će biti monoton i nerazumljiv, pogotovo, ako nije vezan na našu, nego opću poljoprivrednu problematiku. S druge strane filmski radnici često griješe, da neku dobru stručnu stvar postave na krivo mjesto, ili pogriješe u postavljanju razvoja sela. Takav je na pr. film »Nagrađeni trud«, koji je

problem uzgoja bijelih svinja kod nas, stručno dobro postavljen, ali postavljen na krivo mjesto, t. j. u Vojvodini i idejno-politički je pogriješno, što je nosilac radnje, valjda radi jeftinih efekata, jedan supijan kulak.

Ovako stvorena veza između poljoprivrednih stručnjaka, filmskih radnika i združnih radnika trebalo bi da se dalje razvija, te da dođe do punog izražaja u stvaranju naših novih filmova.

Poljoprivredni stručnjaci trebaju se brinuti o snimanju stručne strane proizvodnog procesa, koji je i dugotrajan s obzirom na različito vrijeme u toku godine, i težak s obzirom na popularnost prikaza i povezanost s našim uvjetima klime, tla, tehničke opreme na selu i t. d.

Združni radnici trebaju se brinuti o snimanju svih pozitivnih tekovina na selu i dati im smisao razvoja zdruharstva kod nas.

Filmski radnici snimaju naše prirodne ljepote i niz dokumentarnih događaja, kao na pr. izložbe, sajmove i t. d.

Pojedini dijelovi ili cjeline takvog snimanja mogu se koristiti u filmskim žurnalima, a istodobno pružaju odličan materijal za komponiranje dobrih filmova, u kojima će biti zastupljene sve tražene točke, t. j. stručna poljoprivredna strana, idejno-politička i umjetnička strana, koje, kad se pravilno komponiraju u skladnoj harmoniji, daju odličan film. Takvim radom, smatram, doći ćemo do još boljih poljoprivrednih filmova, a na poljoprivrednim organizacijama je zadatak, da film sve više koriste na selu.